

ὄχεντρος. Οἱ γυναῖκες ἐγίνονταν περισσότερο ἐπιφυλακτικὲς στ' ἀστεῖα του.

Ἐπαυσε νὰ εἶνε ἐπιθυμητός· ἄρχιζαν νὰ τὸν φοβοῦνται. Μιὰ μέρα φανερό ἐγινε ὅτι ὁ Σιγαλίων ἐξοῦσε τὴν τελευταία του στροφή. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε ὄραϊος.

Εἶπε μὲ τόνο θλιβερῆς μεγαλοπρέπειας, ὅπως ἀρμύζει στὶς ὑπέροχες ἐκμυστηρεύσεις :

«Ὅταν ἤμουν πολὺ νέος, πρὶν γνωρίσω τὸ προορισμό μου . . . ἓνα βιβλίον . . . ἓνα βιβλιαράκι . . . ὦχ ! μὲ ψευδώνυμο . . . μερικοὶ στίχοι . . . τριάντα σαράντα ἴσως . . . συγχωράτε με !»

Αὐτὴ ἡ συγκινητικὴ ἐξομολόγηση ἐτάραξε τὶς παρατυχάμενες καρδιές. οἱ γυναῖκες κλαίγανε· μερικοὶ νέοι σφίγγανε τὰ χέρια τους μὲ πυρετό.

Ὁ Σιγαλίων ἐπανελάβε :

«Συγχωράτε με ! . . . Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ζῆτε ! Ζῆτε τὸ ποίημα τῆς ζωῆς !»

Τὸν ἄκουσαν ἀκόμη νὰ ψιθυρίζει πάνω στὸ παραλῶρημα τῆς τελευταίας στιγμῆς.

— « Πεθαίνω πνιγμένος ἀπὸ τὶς ιδέες !»

NET. B. K. Π.

REMY DE GOURMONT

ΓΝΩΜΕΣ ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ (*)

Ὁ καλλιτέχνης εἶνε ὁ δημιουργὸς τῶν ὄραϊων πραγμάτων.

Σκοπὸς τῆς τέχνης εἶναι νὰ φανερώνει τὴν τέχνην καὶ νὰ κρύβει τὸν καλλιτέχνην.

Κριτικὸς εἶν' ἐκεῖνος ποὺ ἐκφράζει μὲ τρόπο διαφορετικὸ εἴτε μὲ νέο ὕλικὸ τὴν ἐντύπωση ποὺ τὰ ὄραϊα πράγματα τοῦ προξενοῦν.

Ἡ ὑψηλότερη ὅπως κ' ἡ χαμηλότερη μορφή τῆς κριτικῆς εἶν' ἓνα εἶδος αὐτοβιογραφίας.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἀποδίδουν ἄσκημες ἔννοιες σὲ ὄραϊα πράγματα εἶνε διεφθαρμένοι χωρὶς νὰ εἶνε καὶ συμπαθητικοί. Αὐτὸ εἶνε σφάλμα.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἀποδίδουν ὄραϊες ἔννοιες σὲ ὁμορφα πράγματα εἶνε

(*) Πρόλογος τοῦ βιβλίου «Ἡ Εἰκόνα τοῦ Ντόριαν Γκρέϋ» τοῦ Ὁσκάρ Οὐάιλντ.

οί ανεπτυγμένοι γι' αὐτοὺς ὑπάρχει ἐλπίδα. Εἶνε οἱ ἐκλεχτοί γι' αὐτοὺς τὰ ὠραῖα πράγματα σημαίνουν μόνον Ὅμορφιά.

Δὲν ὑπάρχουν ἠθικὰ ἢ ἀνήθικα βιβλία. Ὑπάρχουν μόνο κακογραμμένα καὶ καλογραμμένα βιβλία. Αὐτὸ εἶνε ὅλο.

Ἡ ἀποστροφή τοῦ δέκατου ἔννατου αἰῶνα γιὰ τὸν Ρεαλισμὸ εἶνε ἡ λύσσα τοῦ Κάλιβαν βλέποντας τὴν ἴδια του μορφή μέσα σὲ καθρέφτη.

Ἡ ἀποστροφή τοῦ δέκατου ἔννατου αἰῶνα γιὰ τὸν Ρωμαντισμὸ εἶνε ἡ λύσσα τοῦ Κάλιβαν μὴ βλέποντας τὴν ἴδια του μορφή μέσα σὲ καθρέφτη.

Ἡ ἠθικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὕλικου τοῦ καλλιτέχνη, ἡ ἠθικὴ ὄμως τῆς τέχνης συνίσταται στὸ τέλει μεταχειρισμα ἑνὸς μέσου ἀτελοῦς.

Κανεὶς καλλιτέχνης δὲν ἐπιθυμεῖ ν' ἀποδείξει κάτι. Ἀκόμη καὶ τὰ πράγματα τ' ἀληθινὰ μοροῦν ν' ἀποδειχτοῦν.

Κανεὶς καλλιτέχνης δὲν ἔχει ἠθικὲς συμπάθειες. Μιὰ ἠθικὴ συμπάθεια γιὰ ἕνα καλλιτέχνη εἶνε ἀσυγχώρητο ἐξεζητημένο ὕφος.

Ὁ καλλιτέχνης ποτὲ δὲν εἶνε ἄρρωστος. Ὁ καλλιτέχνης μπορεῖ νὰ ἐκφράσει τὸ καθετί.

Ἡ σκέψη καὶ ἡ γλῶσσα εἶνε γιὰ τὸν καλλιτέχνη τὰ σύνεργα μιᾶς τέχνης.

Ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία εἶνε γιὰ τὸν καλλιτέχνη τὰ ὕλικὰ μιᾶς τέχνης.

Ὑπὸ ἔποψιν μορφῆς ἡ τέχνη τοῦ μουσικοῦ εἶνε τὸ ὑπόδειγμα ὅλων τῶν τεχνῶν. Ὑπὸ ἔποψιν αἰσθήματος ὑπόδειγμα εἶνε τὸ ἔργον τοῦ ἠθοποιοῦ.

Κάθε τέχνη εἶνε σύγκαιρα ἐπιφάνεια καὶ σύμβολο.

Ἐκεῖνοι ποὺ τραβοῦν κάτω πὸ τὴν ἐπιφάνεια μὲ κίνδυνό τους τὸ κάνουν τὸ ἴδιο κι' ἐκεῖνοι ποὺ διαβάζουν τὸ σύμβολο.

Ἡ τέχνη καθρεφτίζει πραγματικὰ τὸ Θεατὴ καὶ ὄχι τὴ Ζωή.

Ποικιλία γνωμῶν γιὰ ἕνα ἔργο τέχνης δείχνει ὅτι τὸ ἔργο εἶνε νέο, σύνθετο, καὶ ζωτικὸ.

Ὅταν οἱ κριτικοὶ διαφωνοῦν ὁ καλλιτέχνης βρίσκεται σὲ ἀρμονία μὲ τὸν ἑαυτό του.

Μποροῦμε νὰ συγχωρέσουμε ἕναν ἀνθρώπο ποὺ ἔφτιαξε ἕνα χρήσιμο πρᾶγμα ἐνόσο ὁ ἴδιος δὲν τὸ θαυμάζει. Ἡ μόνη συγγνώμη γιὰ τὸ φτιάσιμο ἑνὸς ἀχρήστου πρᾶγματος ἔγκειται στὸν ἀπεριόριστο θανατισμὸ ποῦ τρέφει κανεὶς γι' αὐτό.